

»Nu vil jeg ikke drive reklame for Domstolen, men hvis man gennemgår retspraksis, så vil man opdage, at den har medført en øget retsbeskyttelse for den private borger. Og det er vel nok et aspekt af Domstolens virksomhed, som man måske ikke er tilstrækkelig opmærksom på herhjemme. Jeg vil ikke fremprovokere sager ved at nævne konkrete områder. Men jeg tror ikke det vil være svært at finde sager, hvor en sagsøger kunne opnå en bedre retsbeskyttelse efter EF-retten, end den danske ret umiddelbart giver,« siger Ole Due.

Den praksis Due henviser til, angår blandt andet forholdet til frihedsrettighederne i den danske grundlov. Og diskussionen om EF-rettens forrang i forhold til dansk lovgivning er meget nærliggende – specielt spørgsmålet om hvad der sker, når det påstås, at en EF-regel er i strid med grundloven. Det ligger helt fast efter EF-Domstolens praksis, at en national domstol ikke kan tilsidesætte en EF-bestemmelse som ugyldig. Og EF-Domstolen kan heller ikke selv fortolke eller anvende en national grundlov. Der er derfor opbygget en praksis på baggrund af medlemslandenes fælles forfatningstraditioner og de internationale konventioner om menneskerettigheder.

»Nu er det meget svært at forestille sig situationen, fordi den danske grundlovs katalog over frihedsrettigheder er forholdsvist beskedent, set i forhold til for eksempel den tyske forfatning, hvor vi har haft flere problemer. Men EF-Domstolen er i sin retspraksis gået vidt. Det er ikke tænkeligt at en EF-regel, der klart strider imod en national grundlovsbestemmelse, vil blive accepteret som gyldig af EF-Domstolen.

Og det er en forsikring, som jeg roligt kan skrive under på efter den tid jeg har været ved Domstolen og med det kendskab, jeg har til sagerne. Det er en overdrevet og teoretisk konflikt, i hvert fald, når der er tale om dansk ret,« siger retspræsidenten.

Carsten Juul

Spørgsmål nr. 125:

»Hvilken rolle vil EF-Domstolen kunne få i forhold til afgørelser, der handler om kulturpolitik, herunder mulighederne for at give statsstøtte?«

Spørgsmål nr. 126:

»Hvilken rolle vil EF-Domstolen kunne få i afgørelse af tvister, der vedrører uddannelsespolitiske forhold?«

Spørgsmål nr. 127:

»Vil EF-Domstolen kunne komme til at afgøre forhold inden for det retlige samarbejdsområde?«

– I givet fald ønskes en beskrivelse af hvilke.«

Samlet svar på spørgsmål 125-127:

Der henvises til notat af 14. februar 1992 vedrørende samarbejdsrelationer og beslutningstyper, oversendt til Markedsudvalget samme dag.

Spørgsmål nr. 128:

»Hvad er henholdsvis den retlige og politiske forskel mellem protokoller og erklæringer i Unionstraktaten?«

Svar:

Protokoller er en integreret del af Traktaten. De udgør på samme måde som Traktatens egne artikler et retsgrundlag, der er juridisk bindende. Erklæringer er som bilag knyttet til slutakten. De udgør ikke selvstændige retsgrundlag, men kan alt efter deres indhold være af betydning for fortolkningen af bestemmelserne i Traktaten.

Spørgsmål nr. 129:

»Hvilke af EF's hidtidige beslutninger ville efter regeringens vurdering have fået en anden udformning, dersom det såkaldte »nærhedsprincip« allerede var en del af Traktaten?«

Svar:

Der er tale om et hypotetisk spørgsmål, som ikke kan besvares.

Spørgsmål nr. 130:

»Udvalget udbeder sig en beskrivelse af, hvilke konkrete skridt hen imod etablering af Den Økonomiske og Monetære Union, der efter aftalen skal foretages inden iværksættelsen af 3. fase.«

Svar: